

Poolens afløser

Skimmersøen ligger som appendiks til den større sø. Her under planter og sten gemmer sig al den teknik, som hører til en svømmesø, f.eks. pumpe og filtre. Udgiften til strøm i forbindelse med søens drift er 1.800 kr. om året. Foto: Scanpix

Den er helt fri for kemi og har et mere naturligt udtryk end en traditionel swimmingpool. Svømmesøer er begyndt at dukke op i de danske haver. Traditionen med kunstige søer stammer fra Centraleuropa, og det kræver sin fagmand at få den anlagt, da især udgravningen er en stor udfordring.

Af [Mette Andersen](#)

Lørdag den 13. september 2008, 22:30

I Østrig har de langt til havet. Alligevel har alpefolket en rig tradition for badeliv, og det skyldes bl.a. de såkaldte svømmesøer, en østrigsk idé med nogle årtier på bagen, som nu har bredt sig nordpå, bl.a. til Danmark.

En af eksperterne herhjemme, når det gælder svømmesøer, er anlægsgartner Lars Juncker, som også er forfatter til håndbogen »Vand i haven«.

Han har taget en del af sin uddannelse i Japan og skabt mange japanske haver i Danmark, før han fik øjnene op for svømmesøer på en havemesse i Tyskland for fem år siden. Hvad der især fascinerede ham ved fænomenet, var kombinationen af natur og badning fri for klor og kemikalier. Fjernelse af næringsstoffer sker nemlig ved hjælp af ren biologi i form af filtre, sumpplanter og sten, som danner grobund for mikroliv. Det giver tilsammen rent og klart ferskvand og et minimum

af vedligeholdelse for ejeren. Lars Juncker har allerede anlagt flere private svømmesøer, men også det offentligt tilgængelige bademiljø er en målgruppe.

I svømmesøer kan der bade én person om dagen pr. ti kubikmeter vand. Er søen på 80 kubikmeter, kan otte badegæster gå i hver dag, endda uden at tage brusebad først. Og nogen lader endda deres hund bade med!

Svømmesøer kan være helt ned til ti kvadratmeter for at fungere. Blot de er tre meter i dybden og dermed opnår den nødvendige vandvolumen kontra vandspejlets overflade. Har svømmesøens ejere behov for plads til at svømme og ikke kun soppe, bør søen i hvert fald være 65-70 kvadratmeter med tre meters dybtvandszone og 1,10 meter dyb lavvandszone til svømning. Her får de badende fodfæste og let adgang op af vandet ved hjælp af trædesten. De udgør en naturlig trappe, der også er til at forcere for gangbesværede.

Langs søbredden findes en såkaldt bredzone med sten i varierende størrelser og med sumplanter, der udover at være dekorative har den fordel, at de optager næringsstoffer fra vandet.

Som et appendiks til hovedsøen ligger en såkaldt skimmersø på fem kvadratmeter, hvor cirkulationspumpen er placeret let tilgængeligt. Den transporterer vandet til et mindre kildevæld i hovedsøen. Kilden skaber bølgeeffekt og presser organiske partikler som blade, pollen, støv og lignende til indfangning i skimmersøen, hvor partiklerne let kan fjernes fra land med et net.

»Vi anlægger svømmesøer i alle typer af haver med huse i flere stilarter og aldre. Det er vigtigt, at hus og have kædes harmonisk sammen af svømmesøen. Efter at have studeret i Japan bruger jeg de principper og virkemidler, jeg lærte der. For eksempel stramhed i designet og at lege med et bredspektret optisk bedrag, så et kig ned over svømmesø og have ved hjælp af naboens have eller andre arealer, som i virkeligheden ligger uden for haven, inddrages og giver indtryk af et stort landskab, så langt øjet rækker,« fortæller Lars Juncker om den nye havetrend, hvor have og en eventuel sø møder naturen.

Dyreliv som frøer, salamandere og vandkalve kan også leve i svømmesøen, men det rene vand giver begrænsede fødemuligheder. Svømmesøen er en lukket biotop, som dog i sommerens løb ved fordampning skal næres lidt ekstra af vandslangen. Det er vigtigt, at der ikke ledes snavset vand med ind udefra. En barriere af sten, som også skjuler kanten på dugen, der forer søen, er med til at forhindre dette.

Sø i haven i stedet for havudsigt

Svømmesøen indeholder ren ferskvand, så det er ikke nødvendigt at skylle hverken klor eller salt af sig efter en frisk dukkert. Foto: Scanpix

Som alternativ til et hus ved havet investerede familien Holm i Birkerød i en 50 kvadratmeter stor svømmesø med terrasse af lærketræ. Den miljørigtige og selvrensende sø ligger smukt på den skrånende grund og har netop vundet DM i »vand i haven«.

Af [Mette Andersen](#)

Lørdag den 13. september 2008, 22:30

Familien Holm har altid ønsket sig vand i haven, men om det skulle være en sø eller en pool, havde de ikke gjort sig rigtig klart. Efter at to af de tre børn var flyttet hjemmefra, og andre forbedringer af det 40 år gamle hus i Birkerød var på plads, fik idéen nyt liv sidste sommer:

»Nu da vores yngste barn snart flytter, overvejede vi at flytte til vandet. Men da det jo er ret så dyrt, lod vi i stedet vandet komme til os,« siger Klavs Holm.

Efter at have læst en artikel om svømmesøer blev beslutningen taget, og anlægsgartner Lars Juncker, som har specialiseret sig i anlæggelse af svømmesøer, blev kontaktet. Og nu har svømmesøen netop vundet førsteprisen i Boligejernes Videncenter Boliuss' sommerkonkurrence om vand i haven. Investeringen er givet super godt ud, synes familien, som har fået svømmesøen smukt integreret på den skrånende grund og med den oprindelige træterrasse som afgrænset bred mod huset:

»Der er noget smukt at se på, så hvis jeg ikke får badet i søen i nogle dage, ærgrer jeg mig ikke. Det ville jeg nok gøre, hvis jeg havde valgt en almindelig swimmingpool i stedet,« siger Klavs Holm, som ofte tager en dukkert om aftenen, mens hans kone bader hver morgen.

Selv om han er en habil autodidakt håndværker, turde Klavs Holm slet ikke give sig i kast med at anlægge en svømmesø. Det kræver fagmænd og ekspertise, når den står på udgravning, foring, afgrænsning, beplantning, filtrering mm. Arbejdet med at anlægge svømmesøen, da firmaet landskabsarkitekt først havde tegnet den med egen badebro og ø af lærketræ, tog en hel måned. Først blev familien næsten foruroliget over, hvor mange materialer der skulle til, men en svømmesø er ikke bare et hul i jorden:

Først blev der gravet et stort hul, som på midten var tre meter dybt. Den overskydende jord blev brugt til at omdanne haven til et bakkelandskab, hvor der før var en skrånende græsplæne ned til et naturområde syd for grunden. Ifølge anlægsgartner Lars Juncker er den største udfordring ved udgravningen selve jordbunden. Sandet jord, som let skrider sammen, kræver ekstra foranstaltninger, mens lerjord, som er fremherskende her i det sydlige Nordsjælland, er ideelt. Alle byggefaser er vigtige, og ikke mindst den første, hvor eventuelt grundvand ledes væk, mens der graves. Det kan private ikke selv påtage sig, blandt andet på grund af faren for jordskred. Når søen beklædes med gummimembran, designet til at holde mindst 25 år, fyldes vand i bassinet undervejs for ved hjælp af vandets pres at kunne holde jord og sten på plads.

»Vi glæder os hver dag over søen. Vi kan sidde i en liggestol om aftenen med et glas vin og se solen blinke i vandet og senere gå ned bag trætoppene,« siger Klavs Holm